

Læreplan for Lystrup- Elsted Dagtilbud 2025

"Vores børnesyn bygger på nærvær, tryghed og fællesskab, hvilket danner fundamentet for alt pædagogisk arbejde i Lystrup-Elsted Dagtilbud."

1 INDHOLD

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	3
Dannelse og børneperspektiv.....	3
Leg og børnefællesskaber.....	4
Pædagogisk læringsmiljø.....	4
Samarbejde med forældre om børns læring.....	6
Børn i udsatte positioner.....	7
Sammenhæng til børnehaveklassen	9
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan.....	10
De seks læreplanstemaer	12
Alsidig personlig udvikling	12
Social udvikling	13
Kommunikation og sprog	13
Krop, sanser og bevægelse	14
Natur, udeliv og science	14
Kultur, æstetik og fællesskab	15
Evalueringskultur	15

2 BØRNESYN, DANNEELSE OG BØRNEPERSPEKTIV, LEG, LÆRING OG BØRNEFÆLLESSKABER

Børnesyn

Vores børnesyn bygger på nærvær, tryghed og fællesskab, hvilket danner fundamentet for alt pædagogisk arbejde i Lystrup-Elsted Dagtilbud. Barndommen har værdi i sig selv og vi ønsker at være medskabere af det gode børneliv, hvor der er plads, tid og ro til at være barn, og hvor nære og tillidsskabende voksne giver det enkelte barn nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig i sit eget tempo.

Ethvert barn skal føle sig set, forstået og anerkendt, for hvem det er. Når barnet oplever, at det bliver værdsat og taget alvorligt, udvikler det selvværd og mod til at udforske, lære og knytte venskaber. Derfor prioriterer vi de nære, udviklende øjeblikke, hvor vi med vores blik, ord og handlinger viser børnene, at de er set og værdsat. Dette er kernen i vores pædagogiske tilgang og en forudsætning for, at børn kan lære og udvikle sig trygt i vores dagtilbud.

Vi tager samtidig ansvar for at skabe og læringsmiljøer, som giver barnet de rette forudsætninger for at udvikle sig, udforske, lære og knytte venskaber.

Vi ser al adfærd som kommunikation og forholder os nysgerrigt til barnets perspektiv. Legen er grundlæggende for barnets fantasi, sprog, sociale kompetencer og identitet, og det er vores opgave at skabe de bedste rammer for legen. Alle børn har ret til at lege og være del af et børnefællesskab og som voksne understøtter vi legen, ud fra barnets nærmeste udviklingszone, så alle børn oplever at være en aktiv del af børnefællesskabet. Vi går foran, ved siden af og bagved, hvilket vil sige, at vi som voksne selv indtager en aktiv rolle i legen efter behov, samt rammesætter og guider, så alle børn oplever at indgå og trives i legen og børnefællesskabet.

Børn skal opleve at have en demokratisk stemme og medindflydelse på deres hverdag, når de går i dagpleje, vuggestue eller børnehave hos os. Vi lytter til børnenes ideer og bidrag og giver dem indflydelse på deres dagligdag, leg, aktiviteter og læringsmiljøer.

2.1 DANNEELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

Alle børn skal føle sig set, hørt og opleve at have en demokratisk stemme, når de går i dagpleje, vuggestue eller børnehave i Lystrup-Elsted Dagtilbud.

Indflydelse på egen hverdag

Når børn oplever, at de har mulighed for at bidrage til og påvirke deres hverdag, øges deres trivsel og følelse af at høre til. Det betyder ikke, at børnene får lov at bestemme hele tiden. Det betyder, at vi lytter til barnet og giver det mulighed for deltagelse og medbestemmelse inden for de rammer, vi som pædagogisk personale skaber.

Børn trives og lærer allermost, når de oplever at blive taget med på råd i de daglige aktiviteter. Det kan være en afstemning om, hvorvidt dagens tur skal gå til biblioteket eller byggelegepladsen, eller hvilken sang der skal synges til samling.

Derfor arbejder vi hele tiden med at indtænke demokrati og inddragelse i det daglige pædagogiske arbejde med udgangspunkt i barnet/børnegruppens udvikling og behov og med en opmærksomhed på, hvad barnet viser os.

Dannelse og medborgerskab

Gennem medbestemmelse og demokrati fremmes barnets dannelse. Dannelse forstår vi som en dybereliggende form for læring, hvor viden og værdier præger barnets personlighed. Mens barnet lærer at stå i kø til gyngerne, dannes det ud fra en række værdier om retfærdighed og fællesskab.

Vi er bevidste om, at vi gennem vores pædagogiske arbejde er med til at fylde barnets rygsæk med vigtige demokratiske værdier. I den forbindelse vægter vi værdier som:

- At være del af et forpligtende fællesskab og være en god ven.
- At vi alle er forskellige og bidrager på hver vores måde.
- At alle har en stemme, som er værd at lytte til.

2.2 LEG OG BØRNEFÆLLESSKABER

I Lystrup- Elsted Dagtilbud sætter vi legen i centrum for vores pædagogiske praksis. Leg har en værdi i sig selv og børn udvikler sig bedst gennem leg og legende samspil med andre børn og voksne. Gennem erfaringer med forskellige legeformer, udvikler barnet sansemæssige, følelsesmæssige, sociale og kognitive færdigheder og kompetencer. Disse kommer barnet til gavn i selve legen og giver barnet vigtige erfaringer med at begå sig i forskellige relationelle kontekster gennem opvæksten.

Som voksne tager vi ansvar for at skabe gode børnefællesskaber og derfor har vi et gennemgående fokus på, at understøtte leg, der styrker fællesskabet, og relationerne imellem børnene og imellem børn og voksne.

Legemiljøer

Vi tilrettelægger vores legemiljøer ud fra Legestjernen®, som omfatter forskellige typer lege, der udvikler barnets færdigheder. Vores mål er at tilbyde et varieret og fleksibelt legemiljø, som bedst muligt understøtter børnenes trivsel og udvikling.

Vi har fokus på at tilpasse den voksnes rolle og deltagelse i legen. Nogle gange er vi omkring legen og understøtter børnenes egne lege, og andre gange er vi deltagende med blik for, hvornår vi går foran, ved siden af og bagved i samspil med børnene.

Leg som både middel og mål

Leg har både en stimulerende og regulerende effekt på barnets nervesystem. I Lystrup-Elsted Dagtilbud anvender vi dette bevidst og aktivt i måden, vi etablerer vores legemiljøer, hvor vi blandt andet anvender leg og legende samspil til at:

- regulere en børnegruppes energi og opmærksomhed - for eksempel under samlinger og i overgange
- Styrke tilknytningen mellem børn og voksne og indbyrdes mellem børnene
- give børn erfaringer med at lykkes indenfor udvalgte udviklingsområder
- reducere overbelastning i barnets nervesystem gennem samregulering med en voksen
- styrke barnets lege- og samspilsfærdigheder, så det på egen hånd kan indgå i leg med andre børn
- Styrke fællesskabet og følelsen af at høre til for alle børn
- styrke barnets selvregulering og fleksibilitet
- understøtte barnets udvikling a personlige, sociale og kognitive færdigheder

2.3 PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ

Læringsmiljø over hele dagen

Dagtilbudsloven foreskriver, at der skal etableres et pædagogisk læringsmiljø, der løber over hele dagen. Vi har fokus på, at børns læring finder sted over hele dagen i dagligdagens rutiner, leg og planlagte aktiviteter.

Vores fysiske læringsmiljøer indbyder til forskellige typer af leg og er i børnehøjde, så børnene bliver inspirerede til eks. selv at gå i gang med at lege købmand, bygge et tårn af legoklodser, læsebøger i læsekrogen eller lege jorden er giftig i motorikrummet. Som voksne er vi bevidste om, at vi udgør en vigtig del af læringsmiljøet og understøtter og udvide børnenes lægeverden.

"Børn lærer hele dagen og det tilpasser vi vores pædagogiske læringsmiljø efter."

At tage sko på, gå på toilettet og dække bord er helt afgørende læringsrum for barnet i løbet af en dag. De daglige rutiner er genkendelige og meningsfulde for barnet og danner dermed grobund for vigtig læring, nærvær og udviklende øjeblikke.

Vi prioriterer:

- At de daglige rutiner har et klart pædagogisk mål, og at de bidrager til barnets læring, selvhjulpenhed og selvværd.
- At de daglige gøremål er velorganiserede med fokus på ro og rytme.
- At vi som voksne er nærværende rollemodeller, der i børnehøjde støtter det enkelte barn i dets nærmeste udviklingszone, når det øver sig og bøvler med sine snøreband eller madkassen.

- Vi støtter både verbalt, ved at vi sætter ord på barnets handlinger, men også nonverbalt, ved at vi støtter barnet gennem nærvær og tålmodighed.

Leg som forudsætning for læring

Barnets leg er grundlæggende for dets læring, udvikling, trivsel og dannelse. Legen fremmer bl.a. fantasi, sprog, selvværd og sociale kompetencer.

Vi prioriterer:

- At der er en god vekselvirkning mellem voksen- og børneinitierede lege, og at vi som voksne er reflekterede over vores rolle i legen (bagved, ved siden af, foran).
- At vi er lydhøre over for barnets ideer og initiativer, så barnet oplever medbestemmelse.
- At vi støtter alle børn i at blive en del af børnefællesskabet.
- At vi støtter barnet i at sætte ord på handlinger og følelser og derved hjælper børnegruppen til at forstå og acceptere hinanden.

Planlagte aktiviteter:

En væsentlig del af dagtilbuddets læringsmiljø tager udgangspunkt i planlagte, pædagogiske aktiviteter, som ofte finder sted i formiddagstimerne.

Børnene opdeles typisk i mindre grupper, hvilket giver større mulighed for fordybelse, udviklende øjeblikke og læring med udgangs-punkt i det enkelte barns behov.

Vi prioriterer:

- At skabe gode læringsrum med et minimum af forstyrrelser, så der er ro og rum til fordybelse og læring.
- At vi som voksne tør være spontane og følge børnenes initiativ, hvis de viser interesse for noget andet, end vi har planlagt.
- At vi er bevidste om, hvordan vores fysiske rammer understøtter det pædagogiske læringsmiljø, så det bidrager til læring, leg og fantasi.

2.4 SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

”Et godt samarbejde mellem forældre og det pædagogiske personale er af afgørende betydning for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Dialog og tillid

Fra barnets allerførste dag i dagpleje, vuggestue eller børnehave i Lystrup-Elsted Dagtilbud arbejder vi på at skabe en relation til forældrene, der bygger på åbenhed, tillid, respekt og dialog. Relationen danner grundlag for, at vi kan tale sammen om det, der

fungerer godt; men også om det, der bøvler og udfordrer.

Klare krav og forventninger

Det er lettest at score, hvis alle på banen kan se målet. Derfor er det vigtigt, at vi som pædagogisk personale og ledelse er helt tydelige på formål og forventninger for vores samarbejde med forældrene.

Alle nye familier får tilsendt afdelingens og dagtilbuddets velkomstmapper digitalt ved opstart i dagtilbuddet. Her kan forældre læse alt om dagtilbuddets værdier og retningslinjer samt vores forventninger til forældrene. Velkomstmapperne er også tilgængelige for alle på dagtilbuddets hjemmeside.

Vi afholder opstartssamtaler for alle børn ved opstart i vuggestue/dagpleje, samt løbende samtaler planlagte samtaler på vej mod børnehave og på vej mod skole. Vi aftaler konkrete initiativer for at understøtte barnets læring og udvikling, og vi vejleder forældrene i, hvordan de kan støtte op derhjemme.

Et tilpasset samarbejde

Et velfungerende forældresamarbejde er også et tilpasset samarbejde. Familier har forskellige hverdagsliv, familieformer og social/kulturel baggrund.

Derfor stræber vi som dagtilbud efter at skabe forskellige deltagelsesbaner, så alle forældre får mulighed for at deltage aktivt i samarbejdet om både det enkelte barn og børnefællesskabet.

- Nogle forældre deltager gerne i dialoger på forældremøder, mens andre foretrækker praktiske aktiviteter som reparationer og madlavning.
- Vi forsøger at variere forældrearrangementer. For eksempel kan forældremødet afholdes på legepladsen eller motorikrummet med udgangspunkt i konkrete aktiviteter.
- Vi inviterer forældre med til fællesarrangementer som forældremøder, foredrag og andre sociale eller faglige arrangementer. Her giver vi forældrene et indblik i deres børns hverdag, og samtidig får de mulighed for at snakke med andre forældre og blive en del af et fællesskab i deres barns afdeling.
- Vi kommunikerer ad flere kanaler, for eksempel Aula, plakater, film, billeder og tekst, så forældrene kan følge med i, hvordan hverdagen i dagtilbuddet former sig.

2.5 BØRN I UDSATTE POSITIONER

Et understøttende læringsmiljø

Børn kan være i udsatte positioner af vidt forskellige grunde. Ligegyldigt om det gælder en fysisk/psykisk funktionsnedsættelse, en sårbar familiebaggrund eller noget helt tredje, har vi som pædagogisk personale ansvar for at organisere og tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, så det også understøtter børn i udsatte positioner.

”Vi inkluderer det udsatte barn ved at sikre deltagelsesbaner i legen, struktur i hverdagen og en tryk tilknytning til den voksne.”

Alle børn skal være en del af fællesskabet

Vi stræber altid efter at inkludere det udsatte barn, så det indgår som en betydningsfuld del af børnefællesskabet.

Det sker først og fremmest ved at sikre forskellige deltagelsesbaner ind i aktiviteter og lege, så barnet kan deltage ud fra dets nærmeste udviklingszone.

Målet er, at barnet oplever:

- At det er en del af og bidrager positivt til legen med andre børn
- At dets intentioner og initiativer bliver mødt og anerkendt i gruppen
- At det bliver mødt af positive forventninger og oplever mestring i både børne- og voksenstyrede lege og aktiviteter

Struktur, struktur og mere struktur

Gode pædagogiske læringsmiljøer har stor betydning for alle børn, men særligt for børn i udsatte positioner. Her er klar organisering og pædagogisk planlægning af afgørende betydning for, at børn i udsatte positioner kan deltage, trives og lære. Vi har i den forbindelse særligt fokus på:

- At faste strukturer og aftaler i hverdagen er med til at sikre nærværende voksne. Det giver også en hverdag med færre forstyrrelser og gode overgange mellem aktiviteter.
- At skabe tydelige rum og læringsmiljøer, som er lette at afkode for barnet.
- At skabe en tydelig begyndelse, midte og afslutning på aktiviteter og lege. Hermed får barnets nervesystem lov at falde til ro, og nye indtryk når at lagre sig, før barnet er klar til næste aktivitet.

Den rolige og velregulerede voksne

Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er vigtig for alle børn, men i særlig grad for børn i udsatte positioner. Når barnet har svært ved at regulere sig selv, har det brug for at koble sig til den voksnes nervesystem for at finde ro og balance.

Derfor er det af afgørende betydning, at:

- Vi som voksne er bevidste om, at vores nervesystem er vores allervigtigste arbejdsredskab. Kun når vi er nærværende og rolige, kan vi hjælpe barnet til en tryk tilknytning.
- Vi bruger vores teoretiske viden om tilknytning aktivt i samspil med børnene.
- Vi er bevidste om egne forforståelser og møder barnet nysgerrigt.
- Vi er nysgerrige på hinandens praksis i kontakten til børn i udsatte positioner gennem reflekterende dialoger og feedback.

3 SAMMENHÆNG TIL BØRNEHAVEKLASSEN

Samarbejde med skolerne

Lystrup-Elsted Dagtilbud har et formelt samarbejde med Lystrup Skole og Elsted Skole, der skal sikre en god overgang mellem børnehave og skole. Det indebærer blandt andet:

- En pædagogisk leder og dagtilbudslederen deltager i skolernes informationsmøder for forældre til kommende skolebørn.
- Indskolingslederne besøger alle ældstegrupper i dagtilbuddet. Formålet er at hilse på hinanden, ligesom børnene får lov at fortælle om arbejdet i deres ældstegruppe.
- Begge skoler afholder 'Kend din skoledag', hvor barnet møder sin kommende klasse samt børnehaveklasseleder og -pædagog.
- Overleveringsmøder mellem børnehaver og skoler i foråret. Formålet er at kvalificere klassesamfund og at samarbejde omkring kommende skolebørn med særlige behov.
- Tilbageløbsmøde i efteråret mellem dagtilbuddets ledelsesgruppe og indskolingslederne. Der evalueres på årets samarbejde og skolestart. Hvilke punkter skal ældstegrupper og forældre have fokus på til næste år?

I dagtilbuddets ældstegrupper skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene øver sociale kompetencer og færdigheder, som er gode at have med sig i livet.

- **Vedholdenhed.** Vi øver barnet i at fastholde koncentration og udholdenhed; også i aktiviteter, som barnet ikke nødvendigvis selv har valgt. Det kan være et puslespil eller en længere cykeltur. Det giver selvværd, når det, man har kæmpet med, endelig lykkes.
- **Selvhjulpenshed.** Vi øver barnet i at kunne mestre dagens opgaver på egen hånd, hvad end det gælder madpakken at holde styr på sit tøj i garderoben, klare toiletbesøg eller at rydde op efter sig.
- **Indgå i fællesskabet.** Vi øver barnet i at indgå i et større børnefællesskab med alle de sociale kompetencer, som knytter sig hertil; at lytte til andre, hjælpe hinanden, tage imod en kollektiv besked, vente på tur mv.
- **Lyst til læring.** Vi prikker til børnenes nysgerrighed, gå-på-mod og lyst til læring gennem forskellige læringsrum og læringsstile.

Forældrene skal være klar til skole-hjem-samarbejdet

Lige som barnet skal være klar til at starte i skole, skal forældrene også være det. I samarbejde med de to lokale skoler understøtter vi skolestarten gennem:

- Forældremøder på skolen og i den enkelte børnehave, hvor vi blandt andet fortæller om vores forventninger til forældrenes rolle i overgangen fra børnehave til skole.
- Pjecen "På vej i skole i Elsted og Lystrup", hvor forældre får tips til at arbejde med barnets selvhjulpenshed, koncentration og sociale kompetencer.
- Forældresamtale i efteråret inden skolestart, hvor der laves aftaler om konkrete indsatsområder for barnet på vej mod børnehaveklassen.

"Vi arbejder kontinuerligt med at udvikle et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng mellem vores dagtilbud og børnehaveklassen på de to lokale skoler."

4 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

En del af lokalsamfundet

Vi bruger lokalområdet aktivt og samarbejder blandt andet med de lokale kirker og biblioteket og tager på ture, når det giver mening i forhold til pædagogiske temaer.

Når det enkelte barn oplever at have en positiv tilknytning til det samfund, det vokser op i, tror vi på, at det gavner barnets oplevelse af at høre til i et fællesskab.

Derfor arbejder vi for, at barnet oplever, at det er en del af noget større – et dagtilbud, et børnefællesskab, et lokalsamfund.

"I Lystrup-Elsted Dagtilbud er vi bevidste om at samarbejde med vores lokalsamfund. På den måde får børnene en værdifuld oplevelse af at høre til i et lokalt fællesskab."

- Vi er en del af den årlige Balladedag, som samler alle børn og forældre fra byens dagtilbud, skoler, SFO og klubber.
- Vi er en synlig del af bybilledet, når vi bruger lokalsamfundets naturområder, legepladser og øvrige faciliteter til vores ture og aktiviteter.

På vandring i Lystrup og Elsted

I Lystrup-Elsted Dagtilbud prioriterer vi at afholde byvandring to gange om året for henholdsvis de ældste dagpleje-/vuggestuebørn og børnehavebørn. Det sker i samarbejde med en professionel vært, som inviterer os på eventyr i nærområdet med fokus på:

- Brug af alle vores sanser; hvordan lyder en tunnel, og hvad kan vi lugte uden for bageren?
- Fortællinger om lokalsamfund og -historie
- Samtaler med børnene om, hvad vi møder på vejen
- Børnene får et øget kendskab og ejerskab til deres lokalmiljø, ligesom deres sprog, sanser, fantasi og nysgerrighed styrkes.

Arbejdet med de fysiske og æstetiske læringsmiljøer

De fysiske, æstetiske rammer i dagtilbuddet er en ressource, som vi bruger aktivt i vores pædagogiske arbejde med at understøtte børns trivsel, udvikling og læring.

Fleksible og varierede læringsmiljøer

Vi arbejder med at skabe fleksible rammer, så inde- og uderum kan bruges til forskellige pædagogiske formål, og så de understøtter børnenes behov og perspektiver.

- Vi skaber mindre "rum i rummet", som inviterer til forskellige typer leg, hvor børnene har mulighed for at fordybe sig i leg, for eksempel et legekøkken med mulighed for at lege rolleleg, et motorikområde, et roligt læsehjørne og så videre.

- Vi gør de fysiske rammer så mobile som muligt, så møbler, legetøj og rum kan rykkes alt efter pædagogisk intention og børnegruppens behov og ønsker.
- Vi ved, at børn har forskellige behov for stimuli og fysisk udfoldelse, og vi skaber differentierede rum, der rummer alle børns udfordringer og behov.
- Vi er bevidste om aktivt at bruge det udendørs læringsmiljø hele året rundt. Også her sørger vi for at læringsmiljøerne indbyder til forskellige typer af leg.

Leg og læring i børnehøjde

Vi har fokus på, at vores læringsmiljøer er tænkt ud fra et børneperspektiv, der imødekommer børnenes initiativ og ønsker:

- Vi er opmærksomme på at placere legetøj, bøger og materialer i børnehøjde, så børnene selv kan tage initiativ til aktiviteter og lege.
- Vi skaber mulighed for leg og læring over alt i huset, hvor børnene færdes. Den lange gang er perfekt til kapløb på rullebræt, og på badeværelset kan vi finde former og tal på den store vægdekoration, mens vi står i kø til håndvasken.
- Vi er bevidste om løbende at drøfte og udfordre vores regler for, hvordan vores fysiske rum bruges. Må børnene løbe på gangen, og må bøgerne tages med udenfor? For hvis skyld er reglerne til?
- Vi skaber rammer både inde og ude, som appellerer til børnenes fantasi, sanser og lyst til at udforske.
- Vi inddrager børnene i indretning og udsmykning af stuer og fællesrum, så børnene oplever at have medbestemmelse og ejerskab over det miljø, de færdes i hver dag.

Fakta:

Det fysiske børnemiljø kan fx omhandle stuerne indretning, brug af gangarealer, plads til fysisk udfoldelse mv.

Det æstetiske børnemiljø kan fx omhandle, hvorvidt udsmykning og indretning af stuer og legeplads virker stimulerende på barnets lyst til leg og læring.

5 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

5.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Alsidig personlig udvikling betyder, at barnet erfarer og udforsker sig selv og udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til at indgå i fællesskaber. Det sker, når barnet føler sig set, hørt og værdsat, og vi arbejder derfor med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der er præget af nærvær og udviklende øjeblikke.

Arbejdet med at styrke barnets alsidige personlige udvikling er til stede, i alt hvad vi gør i hverdagens aktiviteter, rutiner og leg.

- Vi organiserer os så vidt muligt i mindre grupper, hvor børnene har plads og ro til at erfare sig selv og hinanden i en tryk ramme.
- Vi møder barnet med omsorg, nærvær og respekt, både gennem handlinger og ord. En tryk tilknytning til de nære voksne er afgørende for, at barnet har mod på at afprøve og udforske sig selv og andre.
- Vi støtter barnet i at være vedholdende og selvhjulpent i dagligdagens aktiviteter og rutiner. Vi italesætter barnets indsats, "jeg kan se, du bøvler" frem for resultatet.
- Vi støtter barnet i at turde gå dets egne veje, for eksempel ved at vælge en aktivitet eller relation fra, som ikke matcher barnets aktuelle behov.
- Vi støtter barnet i at udtrykke dets følelser og håndtere konflikter. Dermed lærer barnet at mærke efter og respektere både egne og andres følelser og grænser.

Pædagogiske mål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte børns selvværd og selvtillid, ved at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn får mulighed for at udvikle engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

5.2 SOCIAL UDVIKLING

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor barnet oplever at høre til. Gennem relationer til andre udvikler barnet empati og øje for forskelligheder, og læringsmiljøet skal derfor understøtte barnets opbygning af sociale relationer til andre børn og voksne.

Vi understøtter dette ved at skabe en struktur, hvor barnet har mulighed for at indgå i mindre grupper og forskellige typer af lege og aktiviteter, der fremmer dets deltagelse og sociale udvikling.

- Vi understøtter mange forskellige typer af både børne- og vokseninitierede lege. Gennem legen lærer børn betydningsfulde sociale kompetencer som samarbejde, hjælpsomhed, at tilsidesætte egne behov og respektere andres grænser.
- Vi støtter børnene i at sætte ord på egne og andres handlinger og følelser. Hermed får børnene øje for hinanden og udvikler empati og omsorg.
- Vi fremhæver og italesætter de forskelle og ligheder, der er i børnegruppen, på en måde, så mangfoldighed ses som en ressource.
- Vi skaber deltagelsesbaner for alle børn i legen
- Vi involverer aktivt børnene i at løse deres konflikter ved at hjælpe dem med at sætte ord på problemer og finde gode løsninger.
- Vi tager som voksne ansvar for at genskabe kontakten efter en konflikt med den voksne eller mellem børnene.

5.3 KOMMUNIKATION OG SPROG

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børn bruger blandt andet sproget til at danne relationer og indgå i sociale fællesskaber og det er afgørende for barnets udvikling, at udvikle et alderssvarende og nuanceret sprog. Igennem alle situationer i løbet af en dag arbejder vi med sproget.

- Vi er opmærksomme på at skabe et fysisk læringsmiljø af høj kvalitet, hvor barnet via udvalgte materialer og indretning i børnehøjde møder ord og skriftsprog.
- Vi er gode sproglige rollemodeller for børnene ved at være bevidste om vores eget sprog og ved at benytte forskellige sproglige strategier, for eksempel at bruge avanceret sprog, sætte ord på handlinger, stille åbne spørgsmål og at gentage og udvide barnets ytringer.
- Vi hjælper alle børn til at indgå i dialoger og er opmærksomme på, at de børn, der ikke selv tager initiativ til at samtale også bliver set og hørt.
- Vi arbejder systematisk med kollegial sparring, feedback og videndeling for at øge kvaliteten i vores sproglige arbejde.
- Vi er opmærksomme på forældrenes afgørende rolle i barnets sprogudvikling og samarbejder med forældrene ud fra barnets behov.

5.4 KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi agerer som personale som kropslige rolle-modeller for børnene, da vi ved, at krop imiterer krop. Når vi danser ud på badeværelset, sender vi en vigtig besked til børnene om, at vi kan bruge kroppen på mange måder, og at det er sjovt at bevæge sig.

Vi har fokus på krop, sanser og bevægelse i alle hverdagens aktiviteter, og vi er bevidste om, at der ligger en stor læring for barnet i dagligdagens rutiner som at kravle op i krybben, åbne sin madkasse og bøvle med strømperne.

Vi skaber fleksible læringsmiljøer med plads til både fysisk udfoldelse og aktiviteter i ro og fordybelse.

- Vi motiverer til bevægelsesglæde, og er bevidste om, at vi ikke har unødvendige regler, som hæmmer børnenes lyst til bevægelse.
- Vi har fokus på, at alle børn har forskellige deltagelsesbaner ind i bevægelsesfællesskaber, og at alle børn får en oplevelse af mestring ud fra deres niveau og behov.
- Vi har en faglig og reflekteret tilgang til arbejdet med krop, sanser og bevægelse, blandt andet via vores krop- og bevægelsesvejledere, som videndeler og inspirerer kollegaer og forældre.

5.5 NATUR, UDELIV OG SCIENCE

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen. Dette udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen. Hermed udvikler børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden. Herved får børnene erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Oplevelser i naturen giver barnet rig mulighed for at observere, eksperimentere, sanse, bevæge sig og bruge sin fantasi. I Lystrup-Elsted Dagtilbud ønsker vi at skabe et læringsmiljø, hvor alle børn hver eneste dag gør sig erfaringer i uderummet, hvad end det drejer sig om legepladsen, haven eller ture til skov og strand.

- Vi understøtter børnenes begyndende opmærksomhed på naturvidenskabelige begreber som tal, mængder og former. Dette sker ud fra en legende tilgang, hvor vi udfører eksperimenter med for eksempel vægt, størrelse og temperatur med udgangspunkt i børnenes nysgerrighed.
- Vi griber børnenes optagethed og initiativ og bruger det som udgangspunkt for fælles undersøgelser og dialoger om natur, udeliv og science.
- Vi er ude hver dag og i alt slags vejr, ligesom vi prioriterer, at børnene stifter bekendtskab med mange typer af natur og uderum. På den måde kan vi i fællesskab opleve og undersøge forskellige årstider, vejrlig, naturmaterialer, planter og dyr.
- Vi anvender forskellige typer af læringsmiljøer og -materialer, for eksempel plakater, bøger og iPad. Dette er med til at sikre deltagelsesbaner for alle børn.
- Vi har fokus på, at børnene lærer at have respekt for naturen og får en begyndende forståelse for bæredygtig udvikling.

5.6 KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Gennem kulturelle oplevelser og fællesskaber kan barnet møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder og forstå sin omverden.

I Lystrup-Elsted Dagtilbud er vi optagede af, at alle børn oplever at være del af et demokratisk fællesskab, ligesom barnet får indblik i de kulturelle baggrunde og traditioner, de selv og andre er del af. På den måde udvikler barnet forståelse for egne værdier og respekt for andres.

- Vi præsenterer børnene for forskellige typer af aktiviteter, materialer og redskaber til kreativ udfoldelse. Vi følger børnenes initiativer og har fokus på den skabende proces, der er med til at udvikle børnenes gåpåmod, nysgerrighed og fantasi.
- Vi understøtter, at alle børn får mange forskellige typer af kulturelle oplevelser, både som tilskuere og medskabere. Det sker for eksempel, når vi laver teater for hinanden, spiller på instrumenter og tager på besøg i kirken og på biblioteket.
- Vi understøtter, at barnet får en begyndende forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og fællesskaber.
- Vi imødekommer børnenes nysgerrighed og bruger den som udgangspunkt for at undersøge og tale om forskelle og ligheder mellem mennesker (for eksempel alder, køn, oprindelse, familiestrukturer).

6 EVALUERINGSKULTUR

Vi understøtter personalet i deres arbejde med læreplanen

Som ledelse er det vores ansvar at sikre, at personalet besidder viden og konkrete kompetencer til at omsætte læreplanen til pædagogisk praksis i hverdagen.

- Vi introducerer medarbejderne til arbejdet med den pædagogiske læreplan og inddrager dem i processen med at udvælge særlige fokusområder.
- Vi organiserer hverdagen, så der er tid og rum til faglig drøftelse blandt personalet.
- Vi understøtter personalet i deres inddragelse af- og kommunikation med forældrene om hverdagens læring.

En stærk evalueringskultur

I Lystrup-Elsted Dagtilbud arbejder vi kontinuerligt med at skabe en stærk evalueringskultur med henblik på at skabe endnu bedre læringsmiljøer i vores dagtilbud.

- Vi udvikler løbende vores praksis og pædagogiske læringsmiljø gennem systematisk, faglig refleksion og evaluering på baggrund af data.
- Vi anvender læringscirklen som værktøj til refleksion og evaluering på blandt andet ledelsesmøder, personalemøder, stuemøder og faglige netværksmøder. Dette faciliteres af dagtilbuddets ledelse samt de faglige fyrtårne i hver afdeling.